

Íslenska fyrir alla **1-4**

MÁLFRÆÐIYFIRLIT

SÓLBORG JÓNSDÓTTIR OG
PORBJÖRG HALLDÓRSDÓTTIR

nf = nefnifall   þf = þolfall   þgf = þágufall   ef = eignarfall
 et = eintala   ft = fleirtala
 kk = karlkyn   kvk = kvenkyn   hk = hvorugkyn
 pers. = persóna

Fallorð

Persónufornöfn

		1. pers.	2. pers.	3. pers.		
<i>eintala</i>	nf	ég	þú	hann	hún	það
	þf	mig	þig	hann	hana	það
	þgf	mér	þér	honum	henni	því
	ef	mín	þín	hans	hennar	þess
<i>fleirtala</i>	nf	við	þið	þeir	þær	þau
	þf	okkur	ykkur	þá	þær	þau
	þgf	okkur	ykkur	þeim	þeim	þeim
	ef	okkar	ykkar	þeirra	þeirra	þeirra

Eignarfornöfn

		Karlkyn			Kvenkyn			Hvorugkyn		
<i>eintala</i>	nf	minn	þinn	sinn	mín	þín	sín	mitt	þitt	sitt
	þf	minn	þinn	sinn	mína	þína	sína	mitt	þitt	sitt
	þgf	mínum	þínum	sínum	minni	þinni	sinni	mínu	þínu	sínu
	ef	míns	þíns	síns	minnar	þinnar	sinnar	míns	þíns	síns
<i>fleirtala</i>	nf	mínir	þínir	sínir	mínar	þínar	sínar	mín	þín	sín
	þf	mína	þína	sína	mínar	þínar	sínar	mín	þín	sín
	þgf	mínum	þínum	sínum	mínum	þínum	sínum	mínum	þínum	sínum
	ef	minna	þinna	sinna	minna	þinna	sinna	minna	þinna	sinna

Dæmi:

Þetta er bíllinn **minn**.
 Þetta er bókin **mín**.
 Þetta er barnið **mitt**.

Ég keyri bíllinn **minn**.
 Ég les bókina **mína**.
 Ég kyssi barnið **mitt**.

Ég henti bílnum **mínum**.
 Ég loka bókinni **minni**.
 Ég hjálpa barninu **mínu**.

Hann – hans - sinn

Þetta er bíllinn **hans**.
 Þetta er bókin **hans**.
 Þetta er barnið **hans**.

Hann keyrir bíllinn **sinn**.
 Hann les bókina **sína**.
 Hann kyssir barnið **sitt**.

Hann lagði bílnum **sínum**.
 Hann skilaði bókinni **sinni**.
 Hann hjálpaði barninu **sínu**.

Hún – hennar - sinn

Þetta er bíllinn **hennar**.
 Þetta er bókin **hennar**.
 Þetta er barnið **hennar**.

Hún keypti bíllinn **sinn**.
 Hún skrifaði bókina **sína**.
 Hún elskar barnið **sitt**.

Hún keyrði á bílnum **sínum**.
 Hún las upp úr bókinni **sinni**.
 Hún sat hjá barninu **sínu**.

Spurnarfornöfn

	Karlkyn	Kvenkyn	Hvorugkyn
<i>eintala</i>			
nf	hver	hver	hvert/hvað
þf	hvern	hverja	hvert/hvað
þgf	hverjum	hverri	hverju
ef	hvers	hverrar	hvers
<i>fleirtala</i>			
nf	hverjir	hverjar	hver
þf	hverja	hverjar	hver
þgf	hverjum	hverjum	hverjum
ef	hverra	hverra	hverra
	Karlkyn	Kvenkyn	Hvorugkyn
<i>eintala</i>			
nf	hvor	hvor	hvort
þf	hvorn	hvora	hvort
þgf	hvorum	hvorri	hvoru
ef	hvors	hvorrar	hvors
<i>fleirtala</i>			
nf	hvorir	hvorar	hvor
þf	hvora	hvorar	hvor
þgf	hvorum	hvorum	hvorum
ef	hvorra	hvorra	hvorra

Fleiri fornöfn

	Karlkyn	Kvenkyn	Hvorugkyn
<i>eintala</i>			
nf	enginn	engin	ekkert
þf	engan	enga	ekkert
þgf	engum	engri	engu
ef	einskis	engrar	einskis
<i>fleirtala</i>			
nf	engir	engar	engin
þf	enga	engar	engin
þgf	engum	engum	engum
ef	engra	engra	engra
	Karlkyn	Kvenkyn	Hvorugkyn
<i>eintala</i>			
nf	allur	öll	allt
þf	allan	alla	allt
þgf	öllum	allri	öllu
ef	alls	allrar	alls
<i>fleirtala</i>			
nf	allir	allar	öll
þf	alla	allar	öll
þgf	öllum	öllum	öllum
ef	allra	allra	allra

Nafnorð: Algengar beygingar

	Karlkyn		Kvenkyn		Hvorugkyn	
	<i>eintala</i>	<i>fleirtala</i>	<i>eintala</i>	<i>fleirtala</i>	<i>eintala</i>	<i>fleirtala</i>
nf	penni- nn	penn ar -nir	stelpa- n	stelpur- nar	borð- ið	borð- in
þf	penna- nn	penna- na	stelpu- na	stelpur- nar	borð- ið	borð- in
þgf	penna- num	pennu(m)- num	stelpu- nni	stelpu(m)- num	borði- nu	borðu(m)- num
ef	penna- ns	penna- nna	stelpu- nnar	stelpna- nna	borðs- ins	borða- nna
nf	strákur- inn	strákar- nir	æfing- in	æfingar- nar	barn- ið	börn- in
þf	strák- inn	stráka- na	æfingu- na	æfingar- nar	barn- ið	börn- in
þgf	strák(i)- num	stráku(m)- num	æfingu- nni	æfingu(m)- num	barni- nu	börnu(m)- num
ef	stráks- ins	stráka- nna	æfingar- innar	æfinga- nna	barns- ins	barna- nna
nf	bíll- inn	bílar- nir	mynd- in	myndir- nar	epli- ð	epli- n
þf	bíl- inn	bíla- na	mynd- ina	myndir- nar	epli- ð	epli- n
þgf	bíl(i)- num	bílu(m)- num	mynd- inni	myndu(m)- num	epli- nu	eplu(m)- num
ef	bíls- ins	bíla- nna	myndar- innar	mynda- nna	eplis- ins	epla- nna
nf	steinn- inn	steinar- nir	bók- in	bækur- nar	auga- ð	augu- n
þf	stein- inn	steina- na	bók- ina	bækur- nar	auga- ð	augu- n
þgf	steini- num	steinu(m)- num	bók- inni	bóku(m)- num	auga- nu	augu(m)- num
ef	steins- inss	steina- nna	bókar- innar	bóka- nna	auga- ns	augna- nna

Lýsingarorð: Veik beyging

	Karlkyn	Kvenkyn	Hvorugkyn
<i>eintala</i>	<i>hár/góður/fyndinn</i>	<i>há/góð/fyndin</i>	<i>hátt/gott/fyndið</i>
nf	hái/góði/fyndni	háa/góða/fyndna	háa/góða/fyndna
þf	háa/góða/fyndna	háu/góðu/fyndnu	háa/góða/fyndna
þgf	háa/góða/fyndna	háu/góðu/fyndnu	háa/góða/fyndna
ef	háa/góða/fyndna	háu/góðu/fyndnu	háa/góða/fyndna
<i>fleirtala</i>	<i>háir/góðir/fyndnir</i>	<i>háar/góðar/fyndnar</i>	<i>há/góð/fyndin</i>
nf	háu/góðu/fyndnu	háu/góðu/fyndnu	háu/góðu/fyndnu
þf	háu/góðu/fyndnu	háu/góðu/fyndnu	háu/góðu/fyndnu
þgf	háu/góðu/fyndnu	háu/góðu/fyndnu	háu/góðu/fyndnu
ef	háu/góðu/fyndnu	háu/góðu/fyndnu	háu/góðu/fyndnu

Dæmi:

Pessi hái maður heitir Jón./**Hái** maðurinn heitir Jón.

Ég er að tala um **háa, góða** strákinn.

Pessi háa kona er systir mín./**Háa** konan er systir mín.

Fyndnu stelpurnar fóru til **góða** stráksins.

Petta háa tré er til sýnis./**Háa** tréð er til sýnis.

Góða barnið grætur ekki.

Fyndnu börnin hlæja mikið.

Lýsingarorð: Sterk beyging

Karlkyn						
et.	nf	góður	grannur	hár	grænn	fyndinn
	þf	góðan	grannan	háan	grænan	fyndinn
	þgf	góðum	grönnum	háum	grænum	fyndnum
	ef	góðs	granns	hás	græns	fyndins
ft.	nf	góðir	grannir	háir	grænir	fyndnir
	þf	góða	granna	háa	græna	fyndna
	þgf	góðum	grönnum	háum	grænum	fyndnum
	ef	góðra	grannra	hárra	grænna	fyndinna
Kvenkyn						
et.	nf	góð	grönn	há	græn	fyndin
	þf	góða	granna	háa	græna	fyndna
	þgf	góðri	grannri	hárrí	grænni	fyndinni
	ef	góðrar	grannrar	hárrar	grænnar	fyndinnar
ft.	nf	góðar	grannar	háar	grænar	fyndnar
	þf	góðar	grannar	háar	grænar	fyndnar
	þgf	góðum	grönnum	háum	grænum	fyndnum
	ef	góðra	grannra	hárra	grænna	fyndinna
Hvorugkyn						
et.	nf	gott	grannt	hátt	grænt	fyndið
	þf	gott	grannt	hátt	grænt	fyndið
	þgf	góðu	grönnu	háu	grænu	fyndnu
	ef	góðs	granns	hás	græns	fyndins
ft.	nf	góð	grönn	há	græn	fyndin
	þf	góð	grönn	há	græn	fyndin
	þgf	góðum	grönnum	háum	grænum	fyndnum
	ef	góðra	grannra	hárra	grænna	fyndinna

Dæmi:

Ég horfði á **fyndinn** þátt í gær.

Ég er oft í **grænni** peysu.

Ég var að lesa **fyndið** slúður.

Það voru **góðir** þættir í sjónvarpinu í gær.

Konurnar voru **háar** og **grannar**.

Eplin eru **græn** og **góð**.

Hvað segir Fríða frænka?

Kíktu á www.arnastofnun.is

Þar sérðu beygingar á íslenskum orðum.

Skoðaðu beygingar fleiri fornafna,
t.d. sumur og nokkur.

Sambeyging lýsingarorða og nafnorða

Föll	Karlkyn <i>eintala</i>	Kvenkyn <i>eintala</i>	Hvorugkyn <i>eintala</i>
nefnifall	<i>þetta er ...</i> rauður jakki/trefill blár jakki/trefill	<i>þetta er ...</i> rauð peysa/húfa blá peysa/húfa	<i>þetta er ...</i> rautt vesti/bindi blátt vesti/bindi
þolfall	<i>hann/hún er með...</i> rauðan trefil bláan trefil	<i>hann/hún er með...</i> rauða húfu bláa húfu	<i>hann/hún er með...</i> rautt bindi blátt bindi
þágufall	<i>hann/hún er í ...</i> rauðum jakka bláum jakka	<i>hann/hún er í ...</i> rauðri peysu blárri peysu	<i>hann/hún er í ...</i> rauðu vesti bláu vesti

Föll	Karlkyn <i>fleirtala</i>	Kvenkyn <i>fleirtala</i>	Hvorugkyn <i>fleirtala</i>
nefnifall	<i>þetta eru ...</i> rauðir skór/eyrnalokkar bláir skór/eyrnalokkar	<i>þetta eru ...</i> rauðar buxur/spennur bláar buxur/spennur	<i>þetta eru ...</i> rauð föt/gleraugu blá föt/gleraugu
þolfall	<i>hann/hún er með...</i> rauða eyrnalokka bláa eyrnalokka	<i>hann/hún er með...</i> rauðar spennur bláar spennur	<i>hann/hún er með...</i> rauð gleraugu blá gleraugu
þágufall	<i>hann/hún er í ...</i> rauðum skóm bláum skóm	<i>hann/hún er í ...</i> rauðum buxum bláum buxum	<i>hann/hún er í ...</i> rauðum fötum bláum fötum

Stigbreyting lýsingarorða

Karlkyn	Kvenkyn	Hvorugkyn
<i>eintala</i>		
fallegur – falletgri – fallegastur	falleg – falletgri – fallegust	falletgt – falletgra – falletgast
kaldur – kaldari – kaldastur	köld – kaldari – köldust	kalt – kaldara – kaldast
fyndinn – fyndnari – fyndnastur	fyndin – fyndnari – fyndnust	fyndið – fyndnara – fyndnast
<i>fleirtala</i>		
falletgir – falletgri – falletgastir	falletgar – falletgri – falletgastar	falletg – falletgri – falletgust
kaldir – kaldari – kaldastir	kaldar – kaldari – kaldastar	köld – kaldari – köldust
fyndnir – fyndnari – fyndnastir	fyndnar – fyndnari – fyndnastar	fyndin – fyndnari – fyndnust

Stigbreyting – óregluleg lýsingarorð

Karlkyn	Kvenkyn	Hvorugkyn
eintala		
góður - betri - bestur vondur - verri - verstur ungur - yngri - yngstur gamall - eldri - elstur stór - stærri - stærstur lítill - minni - minnstur	góð - betri - best vond - verri - verst ung - yngri - yngst gömul - eldri - elst stór - stærri - stærst lítil - minni - minnst	gott - betra - best vont - verra - verst ungt - yngra - yngst gamalt - eldra - elst stórt - stærra - stærst lítið - minna - minnst
fleirtala		
góðir - betri - bestir vondir - verri - verstir ungir - yngri - yngstir gamlir - eldri - elstir stórir - stærri - stærstir litlir - minni - minnstir	góðar - betri - bestar vondar - verri - verstar ungar - yngri - yngstar gamlar - eldri - elstar stórar - stærri - stærstar litlar - minni - minnstar	góð- betri - best vond - verri - verst ung - yngri - yngst gömul - eldri - elst stór - stærri - stærst lítil - minni - minnst

atviksorð	lýsingarorð	dæmi
mjög	góður/góð/gott	Jón er mjög góður í ensku.
miklu	betri/betri/betra	Anna er miklu betri í stærðfræði en Siggi.
lang-	bestur/best/best	Veðrið er langbest á Egilsstöðum af öllum stöðum!

Lýsingarorð: margur – fleirtala

Frumstig: Sterk beyging			
	kk	kvk	hk
nefnifall	margir	margar	mörg
þolfall	marga	margar	mörg
þágufall	mörgum	mörgum	mörgum
eignarfall	margra	margra	margra
Miðstig: Veik beyging			
nf, þf, þgf, ef: kk – kvk – hk: fleiri			
Dæmi: Það búa fleiri konur en karlar á Íslandi. Jón á fleiri börn en Siggi.			
Efsta stig: Sterk beyging			
	kk	kvk	hk
nefnifall	flestir	flestar	flest
þolfall	flesta	flestar	flest
þágufall	flestum	flestum	flestum
eignarfall	flestra	flestra	flestra

Töluorð

	kk	kvk	hk
nefnifall	einn	ein	eitt
þolfall	einn	eina	eitt
þágufall	einum	einni	einu
eignarfall	eins	einnar	eins
nefnifall	tveir	tvær	tvö
þolfall	tvo	tvær	tvö
þágufall	<i>tveimur</i>	<i>tveimur</i>	<i>tveimur</i>
eignarfall	<i>tveggja</i>	<i>tveggja</i>	<i>tveggja</i>
nefnifall	þrír	þrjár	þrjú
þolfall	þrjá	þrjár	þrjú
þágufall	<i>þremur</i>	<i>þremur</i>	<i>þremur</i>
eignarfall	<i>þriggja</i>	<i>þriggja</i>	<i>þriggja</i>
nefnifall	fjórir	fjórar	fjögur
þolfall	fjóra	fjórar	fjögur
þágufall	<i>fjórum</i>	<i>fjórum</i>	<i>fjórum</i>
eignarfall	<i>fjögurra</i>	<i>fjögurra</i>	<i>fjögurra</i>

Dæmi:

Þetta er **einn** maður/**ein** kona/**eitt** barn.

Ég á **einn** son/**eina** dóttur/**eitt** barn.

Ég kom fyrir **einum** mánuði/**einni** viku/**einu** ári.

Hann er **eins** mánaðar/**einnar** viku/**eins** árs gamall.

Þetta eru **tveir** menn/**tvær** konur/**tvö** börn.

Ég á **tvo** syni/**tvær** dætur/**tvö** börn.

Ég kom fyrir **tveimur** mánuðum/vikum/árum síðan.

Hann er **tveggja** mánaða/vikna/ára gamall.

Þetta eru **þrír** menn/**þrjár** konur/**þrjú** börn.

Ég á **þrjá** syni/**þrjár** dætur/**þrjú** börn.

Ég kom fyrir **þremur** mánuðum/vikum/árum síðan.

Hún er **þriggja** mánaða/vikna/ára gömul.

Þetta eru **fjórir** menn/**fjórar** konur/**fjögur** börn.

Ég á **fjóra** syni/**fjórar** dætur/**fjögur** börn.

Ég kom fyrir **fjórum** mánuðum/vikum/árum síðan.

Hann er **fjögurra** mánaða/vikna/ára gamall.

Tölur – aldur

Hann/hún er ...	20 ára =	Hann er ...	tvítugur	Hún er ...	tvítug
	30 ára =		þrítugur		þrítug
	40 ára =		fertugur		fertug
	50 ára =		fimmtugur		fimmtug
	60 ára =		sextugur		sextug
	70 ára =		sjötugur		sjötug
	80 ára =		áttæður		áttæð
	90 ára =		níráður		níráð
	100 ára =		tíráður		tíráð

Háar tölur og kyn

Karlkyn <i>milljarður</i>		Kvenkyn <i>milljón</i>	
1.000.000.000	einn milljarður	1.000.000	ein milljón
2.000.000.000	tveir milljarðar	2.000.000	tvær milljónir
3.000.000.000	þrír milljarðar	3.000.000	þrjár milljónir
4.000.000.000	fjórir milljarðar	4.000.000	fjórar milljónir
5.000.000.000	fimm milljarðar	5.000.000	fimm milljónir

Hvorugkyn <i>hundrað og þúsund</i>			
100	eitt hundrað	1000	eitt þúsund
200	tvö hundruð	2000	tvö þúsund
300	þrjú hundruð	3000	þrjú þúsund
400	fjögur hundruð	4000	fjögur þúsund
500	fimm hundruð	5000	fimm þúsund

Raðtölur

	Karlkyn	Kvenkyn	Hvorugkyn
1.	fyrsti	fyrsta	fyrsta
2.	annar	önnur	annað
3.	þriðji	þriðja	þriðja
4.	fjórði	fjórða	fjórða
5.	fimmti	fimmta	fimmta
6.	sjötti	sjötta	sjötta
7.	sjöundi	sjöunda	sjöunda
8.	áttundi	áttunda	áttunda
9.	níundi	níunda	níunda
10.	tíundi	tíunda	tíunda
11.	ellefti	ellefta	ellefta
12.	tólfti	tólfta	tólfta
13.	þrettándi	þrettánda	þrettánda
14.	fjórtándi	fjórtánda	fjórtánda
15.	fimmtándi	fimmtánda	fimmtánda
16.	sextándi	sextánda	sextánda
17.	sautjándi	sautjánda	sautjánda
18.	átjándi	átjánda	átjánda
19.	nítjándi	nítjánda	nítjánda
20.	tuttugasti	tuttugasta	tuttugasta
21.	tuttugasti og fyrsti	tuttugasta og fyrsta	tuttugasta og fyrsta
30	þrítugasti	þrítugasta	þrítugasta
31.	þrítugasti og fyrsti	þrítugasta og fyrsta	þrítugasta og fyrsta

Dæmi:

Í dag er fimmti maí. Ég á afmæli fimmta október.

Í gær var **annar** febrúar. Ég fer til Suður-Afríku **annan** mars.

Sagnorð

Sagnareglur: Nútíð

Regla	1	2	3	4	5
(nafnháttur) <i>að</i>	<i>tala</i>	<i>læra</i>	<i>vinna/koma</i>	<i>fá</i>	<i>fara/lesa</i>
ég	tala	læri	vinn/kem	fæ	fer/les
þú	talar	lærir	vinnur/kemur	færð	ferð/lest
hann	talar	lærir	vinnur/kemur	fær	fer/les
hún	talar	lærir	vinnur/kemur	fær	fer/les
það	talar	lærir	vinnur/kemur	fær	fer/les
við	tölum	lærum	vinnum/komum	fáum	förum/lesum
þið	talið	lærið	vinnið/komið	fáið	farið/lesið
þeir	tala	læra	vinna/koma	fá	fara/lesa
þær	tala	læra	vinna/koma	fá	fara/lesa
þau	tala	læra	vinna/koma	fá	fara/lesa
Fleiri sagnir:					
Regla	1	2	3	4	5
Athugaðu! Í öllum sögnum breytist a → ö ef það er /u/ í endingunni Dæmi: tala* ¹ við tölum fara* ⁵ við förum	baka, borða borga, bursta, byrja, dansa, elda, elska, hata, hita, hjálpa, hlusta, hoppa, hugsa, kalla, klappa, kosta, labba, lána, langa, leita, loka, mála, nota opna, prjóna, safna, sauma, skamma, skoða, skrifa, skúra, sofna, spila, stafa, stjórna, strauja, svara, tala, tapa, teikna, toga, vakna, þakka, ætla	bæta, birta, breyta, brosa, færa, fylgja, gera, gleyma, greiða, hætta, heita, heyra, horfa, hringja, kaupa, kenna, keyra, kyssa, læra, læsa, lifa, lýsa, nenna, ræða, reyna, reykja, sækja, segja, senda, skipta, synda, sýna, vaka, veita, virða, þekkja, þykja	ákveða, bíða, biðja, bíta, bjóða, brjóta, bregða, detta, draga, drekka, falla, fela, finna, fljúga, flytja, ganga, gefa, geta, gráta, grípa, hafá, halda, hefja, hlaupa, hljóta, hverfa, koma, láta, leggja, leika, líða, liggja, líta, ljúga, ljúka, ráða, reka, renna, selja, setja, sitja, skilja, skreppa, sofa, standa, syngja, taka, telja, velja, verða, vinna	búa, fá hlæja, ná, snúa, þvo*, sjá* ----- (*þvo - ég þvæ) (*sjá - ég sé)	bera, fara, lesa, kjósa, smyrja, spyrja
			Reglur 3, 4, og 5 í eintölu!		
			a → e ú → ý á → æ o → e jú → ý ö → e jó → ý au → ey		

Sagnir – reglur 3, 4, 5

a, o og ö → e í eintölu		
ganga ^{*3}	ég geng	við göngum
halda ^{*3}	ég held	við höldum
standa ^{*3}	ég stend	við stöndum
taka ^{*3}	ég tek	við tökum
koma ^{*3}	ég kem	við komum
slökkva ^{*3}	ég slekk	við slökkvum
fara ^{*5}	ég fer	við förum

að ganga ^{*3}	
ég geng	við göngum
þú gengur	þið gangið
hann gengur	þeir ganga
hún gengur	þær ganga
það gengur	þau ganga

jó, jú og ú → ý í eintölu		
bjóða ^{*3}	ég býð	við bjóðum
brjóta ^{*3}	ég brýt	við brjótum
sjóða ^{*3}	ég sýð	við sjóðum
ljúga ^{*3}	ég lýg	við ljúgum
búa ^{*4}	ég bý	við búum
snúa ^{*4}	ég sný	við snúum

að búa ^{*4}	
ég bý	við búum
þú býrð	þið búið
hann býr	þeir búa
hún býr	þær búa
það býr	þau búa

á → æ í eintölu (mjög fáar sagnir)		
láta ^{*3}	ég læt	við látum
gráta ^{*3}	ég græt	við grátum
ráða ^{*3}	ég ræð	við ráðum
fá ^{*4}	ég fæ	við fáum
ná ^{*4}	ég næ	við náum

að fá ^{*4}	
ég fæ	við fáum
þú færð	þið fáið
hann fær	þeir fá
hún fær	þær fá
það fær	þau fá

au → ey í eintölu (mjög fáar sagnir)		
hlaupa ^{*3}	ég hleyp	við hlaupum
auka ^{*3}	ég eyk	við aukum

Sérstakar sagnir: þvo og sjá		
þvo ^{*4}	ég þvæ	við þvoum
sjá ^{*4}	ég sé	við sjáum

Breytist ekki – e og i		
vinna ^{*3}	ég vinn	við vinnum
lesa ^{*5}	ég les	við lesum

að lesa ^{*5}	
ég les	við lesum
þú lest	þið lesið
hann les	þeir lesa
hún les	þær lesa
það les	þau lesa

Sagnareglur: Þátíð

Regla	1 (veikar)	2 (veikar)	3 (sterkar)	4 (sterkar)	5 (sterkar)
<i>að</i>	<i>tala</i>	<i>læra</i>	<i>vinna/koma</i>	<i>fá</i>	<i>fara/lesa</i>
ég	talaði	lærði	vann/kom	fékk	fór/las
þú	talaðir	lærðir	vannst/komst	fékkst	fórst/last
hann	talaði	lærði	vann/kom	fékk	fór/las
hún	talaði	lærði	vann/kom	fékk	fór/las
það	talaði	lærði	vann/kom	fékk	fór/las
við	töluðum	lærðum	unnum/komum	fengum	fórum/lásu
þið	töluðuð	lærðuð	unnuð/komuð	fenguð	fóruð/lásuð
þeir	töluðu	lærðu	unnu/komu	fengu	fóru/lásu
þær	töluðu	lærðu	unnu/komu	fengu	fóru/lásu
þau	töluðu	lærðu	unnu/komu	fengu	fóru/lásu

Lýsingarháttur þátíðar:

Nokkrar reglur	1	2	3	4	5
Athugaðu! Í öllum sögnum breytist a → ö ef það er /u/ í endingunni Dæmi: tala* ¹ við töluðum vaka* ² þeir vöktu	Allar sagnir í reglu 1 beygjast eins í þátíð.	Þátíðarendingar fyrir reglu 2: +ði +di +ti Dæmi: að læra ² ég lærði í gær að reyna ² ég reyndi í gær að læsa ² ég læsti í gær	Í sterkum sögnum (reglur 3, 4 og 5) eru ýmsar hljóðbreytingar í þátíð. Kennimyndir sterkra sagna í þátíð: 1) í – ei – i – i (bíta – beit – bitum – bitið) 2) e/i – a – u – o/u (drekka – drakk – drukkum – drukkið) 3) jó/jú – au – u – o (bjóða – bauð – buðum – boðið) 4) e – a – á – o (bera – bar – bárum – borið) 5) i/e – a – á – e (gefa – gaf – gáfum – gefið) 6) a – ó – ó – a/e (fara – fór – fórum – farið)		

Þátíð: Regla 2

+ -ð-	+ -d-	+ -t-
að ger/a → ég gerði	að gleym/a → ég gleymdi	að bæt/a → ég bætti
að horf/a → ég horfði	að reyn/a → ég reyndi	að brosa → ég brosti
að leig-j/a → ég leigði	að skil-j/a → ég skildi	að vak/a → ég vakti
	að greið*/a → ég greiddi	að æp/a → ég æpti
	*(ð = dd í þátíð)	að synd*/a → ég synti
		*(d hverfur og verður t)
<p>Athugaðu! að hætt/a → ég hætti (nt) og ég hætti (þt) tt í stofni = bæði í nútíð og þátíð að segja → ég sagði og við sögðum (þt) að kaupa → ég keypti og við keyptum (þt)</p>		

Kennimyndir sterkra sagna

nafnháttur	ég ...	við ...	ég hef .../ég get ...
í bíða líða kvíða	ei beið leið kveið	i biðum liðum kviðum	i beðið liðið kviðið
jó/jú bjóða fljúga	au bauð flaug	u buðum flugum	o boðið flogið
e/i detta drekka skreppa vinna verða	a datt drakk skrapp vann varð	u duttum drukkum skruppum unnum urðum	o/u dottið drukkið skroppið unnið orðið
e bera sofa	a bar svaf	á bárum sváfum	o borið sofið
i/e ákveða biðja gefa geta lesa liggja sjá vera	a ákvað bað gaf gat las lá sá var	á ákváðum báðum gáfum gátum lásum lágum sáum vorum	e ákveðið beðið gefið getað lesið legið séð verið
a fara hlæja taka	ó fór hló tók	ó fórum hlógum tókum	a/e farið hlegið tekið
Nokkrar fleiri!			
búa fá ganga hlaupa koma	bjó fékk gekk hljóp kom	bjuggum fengum gengum hlupum komum	búið fengið gengið hlaupið komið

Óreglulegar sagnir

	<i>að vera*</i>		<i>að eiga*</i>		<i>að þurfa*</i>	
	nú tíð	þá tíð	nú tíð	þá tíð	nú tíð	þá tíð
ég	er	var	á	átti	þarf	þurfti
þú	ert	varst	átt	áttir	þarft	þurftir
hann	er	var	á	átti	þarf	þurfti
hún						
það	erum	vorum	eigum	áttum	þurfum	þurftum
við						
þið	eruð	voruð	eigið	áttuð	þurfið	þurftuð
þeir	eru	voru	eiga	áttu	þurfa	þurftu
þær						
þau						

	<i>að kunna*</i>		<i>að vita</i>		<i>að vilja*</i>	
	nú tíð	þá tíð	nú tíð	þá tíð	nú tíð	þá tíð
ég	kann	kunni	veit	vissi	vil	vildi
þú	kannt	kunnir	veist	vissir	vilt	vildir
hann	kann	kunni	veit	vissi	vill	vildi
hún						
það	kunnum	kunnum	vitum	vissum	viljum	vildum
við						
þið	kunnið	kunnuð	vitið	vissuð	viljið	vilduð
þeir	kunnu	kunnu	vita	vissu	vilja	vildu
þær						
þau						

Hjálparsagnir

að vera illt í ...

(nf)	þgf		þgf	(nf)
(ég)	mér	er illt í	höfðinu	(höfuðið)
(þú)	þér		maganum	(maginn)
(hann)	honum		fætinum	(fóturinn)
(hún)	henni		hendinni	(höndin)
(það)	því		bakinu	(bakið)
(við)	okkur		hálsinum	(hálsinn)
(þið)	ykkur		augunum	(augun)
(þeir)	þeim		eyrunum	(eyrun)
(þær)	þeim			
(þau)	þeim			

að vera með ...

	þgf
ég er með	höfuðverk
þú ert með	kvef
hann er með	hósta
hún er með	túrverki
það er með	hita
við erum með	svima
þið eruð með	vöðvabólgu
þeir eru með	ofnæmi
þær eru með	hálsbólgu
þau eru með	flensu

skulu* ...

ég þú hann/hún/það	skal skalt skal	vaska upp í dag! hringja í kennarann.
við þið þeir/þær/þau	skulum skuluð skulu	tala saman. fara út með ruslið.

Lýsingarháttur með geta og hafa

að geta + taka í lh. þt.		
ég þú hann/hún/það við þið þeir/þær/þau	get getur getur getum getið geta	tekið skilaboð

að hafa + fara í lh. þt.		
ég þú hann/hún/það við þið þeir/þær/þau	hef hefur hefur höfum hafið hafa	farið til London

Ópersónulegar sagnir

-ar sagnir

Polfall + sögn

Págufall + sögn

að langa nt/þt	að batna nt/þt
mig þig hann hana það okkur ykkur þá þær þau } langar/langaði	mér þér honum henni því okkur ykkur þeim þeim þeim } batnar/batnaði
að vanta: Hann vantar vinnu. að syfja: Syfjaði þig í skólanum í gær? að gruna: Mig grunar að ég fái hring í gjöf. að verkja: Hana verkjaði í fótinn eftir aðgerðina.	að versna: Henni versnar dag frá degi. að líka: Þeim líkaði ekki vel við lækinn. að sárna: Mér sárnar þegar þú talar illa um mig.

-ir sagnir

Polfall + sögn nt/þt

Págufall + sögn nt/þt

að dreyma: dreymir/dreymdi
Mig dreymir á hverri nóttu.
Hann dreymdi um að byggja stórt hús.

að þykja: þykir/þótti
Mér þykir vænt um afa minn.
Henni þótti vænt um hundinn sinn sem dó.

að minna: minnir/minnti
Mig minnir að hann eigi afmæli í júní.
Okkur minnti að flugið væri klukkan sjö.

að léttta: léttir/létti
Mér léttir þegar prófið verður búið á morgun.
Honum létti þegar aðgerðin var búin.

-ur sagnir

Polfall + sögn nt/þt

Págufall + sögn nt/þt

að sviða: sviður/sveið
Hana sviður í sárið á fingrinum.
Barnið sveið í munninn þegar það drakk heitt kakó.

að ganga: gengur/gekk
Mér gengur vel að læra íslensku.
Hvernig **gekk þér** í bílprófinu?

að líða: líður/leið
Mér líður vel í nýju íbúðinni.
Okkur leið illa í flugvélinni.

-st sagnir (miðmyndarsagnir)

Págufall + sögn

að finnast: finnst/fannst
Mér finnst gaman að ferðast.
Okkur fannst skemmtilegt á tónleikunum í gær.

að leiðast: leiðist/leiddist
Henni leiðist að taka til og þrifa.
Honum leiddist í leikhúsinu.

að takast: tekst/tókst
Ykkur tekst örugglega að ná prófinu!
Tókst þér að klára að mála um helgina?

Miðmyndarsagnir (-st sagnir)

	að lagast	að fylgjast með	að komast	að snúast
Nútið				
ég	lagast	fylgist með	kemst	snýst
þú	lagast	fylgist með	kemst	snýst
hann/hún/það	lagast	fylgist með	kemst	snýst
við	lögumst	fylgjumst með	komumst	snúumst
þið	lagist	fylgist með	komist	snúist
þeir/þær/þau	lagast	fylgjast með	komast	snúast
Pátíð				
ég	lagaðist	fylgdist með	komst	snerist
þú	lagaðist	fylgdist með	komst	snerist
hann/hún/það	lagaðist	fylgdist með	komst	snerist
við	löguðumst	fylgdumst með	komumst	snerumst
þið	löguðust	fylgdust með	komust	snerust
þeir/þær/þau	löguðust	fylgdust með	komust	snerust

Boðháttur

Regla*¹ og stofn endar á sérhljóða +ðu			
að tala	tala		Talaðu við mig!
að hlusta	hlusta	+ðu	Hlustaðu á mig!
að svara	svara		Svaraðu mér!
að ná	ná		Náðu í kaffi fyrir mig!
Sérhljóði + g/r/f, +ðu á stofn			
að segja	seg		Segðu mér satt!
að fara	far	+ðu	Farðu út!
að drífa	dríf		Drífðu þig!
Sérhljóði + m/n/l + du á stofn			
að koma	kom		Komdu inn!
að reyna	reyn	+du	Reyndu betur!
að velja	vel		Veldu rétt!
Sérhljóði +ð + ddu á stofn (ð breytist í d)			
að bíða	bí(ð)	+ddu	Bíddu aðeins!
Sérhljóði + s/p/t/k + tu á stofn			
að lesa	les		Lestu bókina!
að hlaupa	hlaup	+tu	Hlauptu!
að láta	lát		Láttu ekki svona!
að sækja	sæk		Sæktu um vinnuna!
Ýmislegt óreglulegt			
að standa			Stattu upp!
að hringja			Hringdu í mig!
að horfa			Horfðu á mig!
að ganga			Gakktu til mín!
að setjast			Sestu niður!

Viðtengingarháttur 1 og 2

	að ganga	að geta	að hafa	að verða
	v1/v2	v1/v2	v1/v2	v1/v2
ég	gangi/gengi	geti/gæti	hafi/hefði	verði/yrði
þú	gangir/gengir	getir/gætir	hafir/hefðir	verðir/yrðir
hann/hún/það	gangi/gengi	geti/gæti	hafi/hefði	verði/yrði
við	göngum/gengjum	getum/gætum	höfum/hefðum	verðum/yrðum
þið	gangið/gengjuð	getið/gætuð	hafið/hefðuð	verðið/yrðuð
þeir/þær/þau	gangi/gengju	geti/gætu	hafi/hefðu	verði/yrðu

	munu	að fá	að eiga	að vera
	v1/v2	v1/v2	v1/v2	v1/v2
ég	muni/myndi	fái/fengi	eigi/ætti	sé/væri
þú	munir/myndir	fáir/fengir	eigir/ættir	sért/værir
hann/hún/það	muni/myndi	fái/fengi	eigi/ætti	sé/væri
við	munum/myndum	fáum/fengjum	eigum/ættum	séum/værum
þið	munuð/mynduð	fáið/fengjuð	eigið/ættuð	séuð/væruð
þeir/þær/þau	munu/myndu	fái/fengju	eigi/ættu	séu/væru

Smáorð

Spurnarorð

	Spurning	Svar
Af hverju	Af hverju ertu að læra íslensku?	Af því að ég bý á Íslandi.
Hvaða	Hvaða mál talar þú?	Ég tala ensku og frönsku.
Hvaðan	Hvaðan ertu?	Ég er frá Víetnam.
Hvar	Hvar áttu heima?	Ég á heima á Sauðárkróki.
Hvenær	Hvenær áttu afmæli?	Ég á afmæli 4. mars.
Hvernig	Hvernig gengur í skólanum?	Það gengur vel.
	Hvernig líður þér?	Mér líður sæmilega.
	Hvernig ferðu í vinnuna?	Ég hjóla í vinnuna.
Hvers vegna	Hvers vegna komstu til Íslands?	Vegna þess að ég fékk vinnu hér.
Hversu	Hversu margir eru í bekknum?	Það eru fimmtán í bekknum.
	Hversu oft ferðu í sund?	Tvisvar í viku.
Hvert	Hvert ferðu í sumar?	Ég fer til Tyrklands í sumar.
Til hvers	Til hvers ertu í námi?	Til þess að auka möguleika mína.

Mundu eftir: Hver/Hvað er fornafn og fallbeygist.
Hvor/Hvort er fornafn og fallbeygist.

Atviksorð

Staðaratviksorð

Hvar? Hvert?

Hvar ertu?

Ég er **hér**.
Ég er **hérna**.
Þú ert **þarna**.

Hvenær ferðu í skólann?

Ég **fer þangað** kl. 8.
Hvenær **kemurðu hingað**?
Ég **kem** kl. 7.

Hvernig fer ég þangað?	Hvert fer ég?	Hvar er ég?
Þú ferð beint áfram . Þú ferð til hægri . Þú ferð til vinstri . Þú ferð til baka .	Þú ferð upp . Þú ferð niður . Þú ferð inn . Þú ferð út . Þú ferð heim .	Þú ert uppi . Þú ert niðri . Þú ert inni . Þú ert úti . Þú ert heima .

Önnur atviksorð

... sem standa með sagnorðum eða lýsingarorðum og lýsa þeim

Hvernig?

vel Mér líður vel . Þú syngur vel ! Það gengur vel í skólanum. illa Mér líður illa . Mér líst illa á veðrið. Hann lítur illa út.	mjög Það er mjög kalt úti. Mér líður mjög vel . rosalega Það er rosalega heitt á Indlandi.	frekar Það var frekar leiðinlegt á tónleikunum. dálítið Það er dálítið myndinn þáttur í sjónvarpinu í kvöld.
---	---	---

... sem lýsa tíma

alltaf Ég borða alltaf morgunmat. Hann hefur alltaf verið góður vinur minn. oft Ég fer oft í bað. Hún hefur oft sagt góðar sögur. stundum Ég fer stundum í klippingu. Hann hefur stundum gleymt lyklunum heima.	sjaldan Ég fer sjaldan í nudd. Við höfum sjaldan farið til útlanda. aldrei Ég fer aldrei á listasöfn. Þeir hafa aldrei séð norðurljósín.
--	---

Forsetningar

Staðarforsetningar

... sem stýra þolfalli

fyrir aftan

Glugginn er **fyrir aftan** lampann.

fyrir framan

Lampinn er **fyrir framan** gluggann.

hægra megin við

Baðherbergið er **hægra megin við** eldhúsið.

vinstra megin við

Eldhúsið er **vinstra** megin við baðherbergið.

fyrir ofan

Ljósið er **fyrir ofan** borðið.

... sem stýra þágufalli

við hliðina á

Stofan er **við hliðina á** eldhúsinu.

á móti

Bankinn er **á móti** pósthúsinu.

... sem stýra eignarfalli

(á) milli

Eldhúsið er **á milli** stofunnar og baðherbergisins.

Leyndarmálið er **á milli** mín og þín.

... sem stýra þolfalli eða þágufalli

þolfall

á

Ég set bókina **á** borðið.

Ég fer **á** kaffihús.

í

Ég set bókina **í** töskuna.

Ég fer **í** vinnuna.

undir

Kisan fer **undir** borðið.

yfir

Ég fer **yfir** götuna.

þágufall

á

Bókin er **á** borðinu.

Ég er **á** kaffihúsi.

í

Bókin er **í** töskunni.

Ég er **í** vinnunni.

undir

Kisan er **undir** borðinu.

yfir

Brúin er **yfir** götunni.

Aðrar forsetningar

... sem stýra þolfalli

um

Hann er alltaf að hugsa **um** hana.

Bókin er **um** kínverskan mann.

við

Talaðu **við** mig!

Húsið stendur **við** aðalgötuna.

... sem stýra þágufalli

hjá

Er veislan heima **hjá** honum?

Ég gleymdi símanum **hjá** vinkonu minni.

frá

Er bréfið **frá** þér?

Við gengum **frá** þvottinum.

af

Er þessi peysa **af** þér?

Ég tók mynd **af** börnunum.

úr

Tannlæknirinn dró tönn **úr** mér.

Farðu **úr** jakkanum!

... sem stýra þolfalli eða þágufalli

þolfall	þágufall
með Ég fór með hann til læknis. Farðu út með ruslið.	með Viltu koma með mér í leikhús? Viltu brauð með osti?
fyrir Hringdu í lækinn fyrir mig!	fyrir Ég kom til Íslands fyrir mörgum árum.
eftir Bókin er eftir góðan rithöfund.	eftir Vertu á eftir mér í röðinni.

... sem stýra eignarfalli

til Gjöfin er til þín. Ertu að fara til Spánar?
án Ég get ekki lifað án þín. Ég sé ekkert án gleraugna.
auk Auk fjölskyldunnar, buðu þau öllum vinum sínum í brúðkaupið.
vegna Hann kom til Íslands vegna vinnunnar.

Samtengingar

Samtengingar tengja saman orð eða setningar.

og Dísa og Jón eru gift. Ég ætla að fara í bæinn og kaupa mér föt.
þegar Þegar ég var sjö ára fór ég til Ítalíu. Ég kaupí skó þegar ég fæ útborgað.
eða Hvort viltu kaffi eða te? Er hann giftur eða er hann einhleypur? Hún ætlar annaðhvort til London eða Parísar í fríinu.
þótt Hún fór í vinnuna þótt hún væri veik.
þó að Við ætlum að kaupa nýja tölvu þó að við séum blönk.
ef Ég myndi fara til Kína ef ég ætti mikinn pening.